

Anouk Van der Mast **TIBERGHEN ADVOCATEN**Christophe Coudron **TIBERGHEN ADVOCATEN**

067

DE BELEGGINGSVENNOOTSCHAP: AUTONOOM FISCAAL BEGRIP OF ECHO VAN HET FINANCIËEL RECHT?

INLEIDING

Het begrip “beleggingsvennootschap” kan voor wat in België gevestigde vennootschappen betreft, verwijzen naar vennootschappen die geregeld worden door een bijzonder financieel-rechtelijk statuut, zoals bijvoorbeeld de Belgische openbare of institutionele beveks of de Belgische private privak. Onder bepaalde voorwaarden genieten deze beleggingsvennootschappen zelfs van een afzonderlijk fiscaal regime in de Belgische vennootschapsbelasting (art. 185bis WIB 1992).

Daarnaast kunnen echter ook vennootschappen die niet van een bijzonder financieel-rechtelijk statuut genieten, en bij gevolg in principe aan het gemeenschappelijke regime inzake de Belgische vennootschapsbelasting onderworpen zijn, onder bepaalde voorwaarden desalniettemin als een “beleggingsvennootschap” zoals bedoeld in artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992 kwalificeren. Een kwalificatie als beleggingsvennootschap brengt alsdan bepaalde fiscale voordelen met zich mee. Zo zijn beleg-

gingsvennootschappen, alsook haar aandeelhouder-vennootschappen, vrijgesteld van de kwantitatieve voorwaarden inzake de DBI-aftrek en de vrijstelling van meerwaarden op aandelen.¹ Daarnaast kunnen beleggingsvennootschappen onder bepaalde voorwaarden van een vrijstelling “*ratione personae*” van de jaarlijkse taks op de effectenrekeningen genieten.

In wat volgt, zal eerst ingegaan worden op de verschillende voorwaarden voor de kwalificatie als “beleggingsvennootschap” zoals voornamelijk wordt bepaald

1 In deze bijdrage gaan we niet in op de vrijstelling van inkoop- en liquidatieboni die worden uitbetaald door beleggingsvennootschappen die van een afwijkend regime genieten. Zie hierover: C. COUDRON, “Contouren van het fiscaal begrip beleggingsvennootschap”, in *Liber Amicorum Rik Deblauwe*, 140-142. We gaan ook niet in op de toepassingsvoorwaarden van bepaalde fiscale voordelen die eigen zijn aan welbepaalde entiteiten die onder een speciek financieel-rechtelijke statuut vallen (cfr. bv. art. 185bis WIB 1992 of art. 106, § 7 en § 9 KB/WIB 1992). Men noteer dat deze fiscale voordelen ook van toepassing zijn ingeval een gereguleerd fonds slechts één investeerder heeft omdat hiervoor niet het begrip “beleggingsvennootschap” zoals bedoeld in artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992, maar wel de toepassing van het specifieke financieel-rechtelijke statuut, bijvoorbeeld als (al dan niet institutionele) bevek bepalend is. Zie hierover C. COUDRON, “Belgium” in *Cahiers de droit fiscal international*, vol. 104, B: Investment funds, 2019, IFA, Rotterdam, p. 149.

068 door de rullingpraktijk. Vervolgens worden de fiscale voordelen besproken van de kwalificatie als beleggingsvennootschap, namelijk de vrijstelling van de kwantitatieve voorwaarden onder artikel 202, § 2, eerste lid WIB 1992, alsook de mogelijke vrijstelling van de jaarlijkse taks op de effectenrekeningen.

BEGRIPOMSCHRIJVING “BELEGGINGSVENNOOTSCHAP” IN HET BELGISCH WETBOEK INKOMSTENBELASTINGEN

Artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992 definieert een “beleggingsvennootschap” ruim als zijnde *“enigerlei vennootschap die het gemeenschappelijk beleggen van kapitaal tot doel heeft”*. Uit deze definitie kan afgeleid worden dat het doel, zijnde “het gemeenschappelijk beleggen van kapitaal”, doorslaggevend is. Noch wet, noch de administratieve commentaar geven verder veel duiding omtrent de draagwijdte van het begrip *“gemeenschappelijk beleggen”*.

Zowel binnenlandse als buitenlandse vennootschappen kunnen kwalificeren als “beleggingsvennootschap” in de zin van artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992.² De wet verwijst als dusdanig niet naar enig specifiek reglementair kader

waaraan de vennootschap zou moeten onderworpen zijn.³

Ten gevolge van de zeer vage omschrijving van het begrip “beleggingsvennootschap” wordt vaak rechtszekerheid gezocht door middel van een rullingaanvraag. Dit heeft de Dienst Voorafgaande Beslissingen de mogelijkheid geboden om in talrijke rullings haar eigen criteria voor de kwalificatie als “beleggingsvennootschap” te ontwikkelen die niet gebaseerd zijn op enige parlementaire voorbereiding of rechtspraak.⁴ Zo werd reeds in verschillende beslissingen – op vrij consistente wijze – bevestigd dat een “beleggingsvennootschap” minstens aan volgende criteria moet voldoen, namelijk een pluraliteit aan beleggers, een pluraliteit aan beleggingen en de afwezigheid van de intentie om een groep te vormen. Wat ook vaak wordt vermeld is het gegeven dat de beleggingsvennootschap enkel en alleen activa aanhoudt in het kader van haar beleggingsactiviteit. Ook het gegeven dat de beleggingsvennootschap (die geen bijzonder financieel-rechtelijk statuut

² Art. 2/11.4 Com.IB 1992.

³ Parl. Vr. nr. 19 van 3 september 1999, Vr. en Antw. Kamer, nr. 007, 692. Zie ook bv. Voorafg. Besliss. nr. 2021.0491 d.d. 29 juni 2021.

⁴ E. VERSTRAELEN, *De fiscale analyse van geregelende instellingen voor collectieve belegging naar Belgisch recht in een Europese context*, Larcier, 2020, 171; in dezelfde zin P.-O. VAN CAUBERGH, *La fiscalité des fonds d'investissement en Belgique*, Limal, Anthemis, 2019, 55 e.v.

heeft) “compliant” is met de regels van het geharmoniseerde stuk van de AIF-Wet van 14 april 2014 dan wel met Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen.

PLURALITEIT AAN INVESTERINGEN

Om te kwalificeren als “beleggingsvennootschap” is een pluraliteit aan investeringen vereist. De vereiste van een pluraliteit aan investeringen wordt doorgaans verantwoord vanuit de bezorgdheid dat het beleggingsrisico voldoende moet worden gespreid.⁵

“De kwalificatie als beleggingsvennootschap vereist – minstens onrechtstreeks – een pluraliteit aan investeringen.”

In de rullingpraktijk werd al herhaaldelijk bevestigd dat deze voorwaarde ook op een onrechtstreekse wijze kan worden ingevuld. Dit kan bijvoorbeeld door te participeren in een transparante entiteit die op haar beurt een veelheid aan investeringen heeft.⁶ De rullingcommissie bevestigde recent nog dat – door de afwezigheid van rechtspersoonlijkheid en de daar-

uit voortvloeiende fiscale transparantie – de vennootschap geacht wordt zelf rechtstreeks te participeren (zowel vanuit juridisch, fiscaal als boekhoudkundig oogpunt) in deze achterliggende ondernemingen.⁷

Bovendien kan wanneer er sprake is van een *master-feeder*-structuur met een niet-transparante “master” de pluraliteit van beleggingen beoordeeld worden op het niveau van het *master-fonds*, zodat ook hier de pluraliteit aan investeringen op een onrechtstreekse wijze vervuld kan worden.⁸ In een *master-feeder*-structuur beperkt het *feeder-fonds* zich in hoofdzaak tot het aantrekken van kapitaal bij de investeerders. De eigenlijke beleggingsactiviteit wordt in principe uitsluitend toevertrouwd aan het *master-fonds* waarin de *feeder* een participatie neemt. Deze werkwijze belet volgens de rullingpraktijk echter niet dat het *feeder-fonds* als dusdanig ook als een beleggingsvennootschap kan worden beschouwd.⁹

PLURALITEIT AAN INVESTEERDERS

Het begrip “gemeenschappelijk beleggen” impliceert in principe een pluraliteit aan beleggers. De wet, noch de administratieve commentaar, preciseert

5 O.a. Voorafg.Besliss. nr. 2019.0881 d.d. 12 november 2019; Voorafg.Besliss. nr. 2020.1871 d.d. 6 oktober 2020.

6 Voorafg.Besliss. nr. 2020.2076 d.d. 8 december 2020.

7 Voorafg.Besliss. nr. 2020.2133 d.d. 19 januari 2021

8 Voorafg.Besliss. nr. 2021.0194 d.d. 11 mei 2021; Voorafg.Besliss. 2021.0852, rnr. 39.

9 Voorafg.Besliss. nr. 2021.0491 d.d. 29 juni 2021, nr. 22.

070 echter hoeveel beleggers minimaal vereist zijn om te kwalificeren als “beleggingsvennootschap”.

In de rullingpraktijk worden private privaks systematisch erkend als beleggingsvennootschappen in de zin van artikel 2, § 1, 5°, f) WIB 1992.¹⁰ Dit is uiteraard zeer logisch. Het gegeven dat een vennootschap het financieel-rechtelijke statuut van private privak aanneemt, wijst er al op dat het een entiteit is die het collectieve beleggen van kapitaal tot doel heeft. Voor wat de voorwaarde inzake pluraliteit aan investeerders betreft, kunnen er in het geval van een private privak sowieso weinig twijfels bestaan, gelet op de voorwaarde van zes onafhankelijke investeerders (art. 5 van het private privak-KB d.d. 23 mei 2007).

In het verleden werd ooit bevestigd dat een institutionele bevek die slechts met één aandeelhouder werd opgericht als een “beleggingsvennootschap” in de zin van artikel 2, § 1, 5°, f) WIB 1992 kon kwalificeren.¹¹ De beheersvennootschap zou wel alle relevante commerciële inspanningen leveren om de bevek open te stellen aan bijkomende investeerders. Bovendien verbond zij zich ertoe dat er binnen de twee jaar na

de oprichting minstens een tweede investeerder bij zou komen. In de voorafgaande beslissing nummer 2017.362 *de dato* 6 juli 2017 werd de kwalificatie als beleggingsvennootschap met betrekking tot een Luxemburgse Sicar dan weer geweigerd op grond van de vaststelling dat er maar één enkele investeerder was.

“Eén aandeelhouder volstaat in principe niet voor de kwalificatie als beleggingsvennootschap, tenzij het om een master-feeder structuur gaat.”

Voor een entiteit die niet aan een bijzonder financieel-rechtelijk regime onderworpen is, is het algemeen gesproken allicht weinig vanzelfsprekend dat een kwalificatie als beleggingsvennootschap zal standhouden indien deze entiteit slechts één enkele aandeelhouder heeft, met uitzondering evenwel van het specifieke geval dat het om een master-beleggingsvennootschap zou gaan waarbij er een investeerder is die als “feeder” een pluraliteit aan achterliggende investeerders samenbrengt. Alsdan is er economisch gesproken alsnog voldaan aan de voorwaarde van pluraliteit van investeerders, en kan de kwalificatie als beleggingsvennootschap zoals bedoeld in

¹⁰ Zie bv. Voorafg.Besliss. 2021.0491 alsook Voorafg.Besliss. 2021.0031.

¹¹ Voorafg.Besliss. nr. 2013.140 d.d. 21 mei 2013.

artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992 met recht en rede worden geclaimd.¹²

BELEGGINGSVENNOOTSCHAP VERSUS HOLDINGVENNOOTSCHAP – “GEEN INTENTIE OM EEN GROEP TE VORMEN”

Het begrip “beleggingsvennootschap” wordt in de rullingpraktijk uitgelegd door het te contrasteren met het begrip “holdingvennootschap”. Het oogmerk van een beleggingsvennootschap is het creëren van een meerwaarde op korte termijn ten voordele van de aandeelhouders. Daarentegen is het oogmerk van een holdingvennootschap eerder de creatie van een (meer)waarde voor haar dochtervennootschappen op langere termijn.¹³ Deze doelstelling van holdingvennootschappen kan duidelijk afgeleid worden uit artikel 3, 48° van de wet van 19 april 2014 betreffende de alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerders, waarin een “holding” als volgt wordt gedefinieerd (eigen onderlijning):

“een vennootschap met een deelneming in een of meer andere vennoot-

*schappen, die als zakelijk doel heeft om, via haar dochtervennootschappen, verbonden vennootschappen of deelnemingen, een bedrijfsstrategie of bedrijfsstrategieën uit te voeren met de bedoeling aan hun langetermijnwaarde bij te dragen, en die (a) ofwel optreedt voor eigen rekening en waarvan de aandelen tot de verhandeling op een gereguleerde markt in de Europese Economische Ruimte zijn toegelaten; of (b) ofwel niet is opgericht met als hoofddoel voor haar beleggers winst te genereren door haar dochtervennootschappen of verbonden vennootschappen af te stoten, zoals blijkt uit haar jaarverslag of andere officiële stukken”.*¹⁴

Deze onderscheiden doelstellingen kunnen tot uiting komen in een statutaire levensduur van een beperkte duur (wat vaak het geval is bij een beleggingsvennootschap), respectievelijk een onbepaalde duur (wat in principe het geval is bij een holdingvennootschap). De beperkte duurtijd van de vennootschap wordt in de rullingpraktijk inderdaad vaak weerhouden als een criterium voor de kwalificatie als beleggingsvennootschap. Zo werd beslist dat uit de beperkte looptijd van de vennoot-

12 Een toepassing hiervan blijkt o.i. uit Voorafg.Besliss. 2019.0307. Voor een geval met twee *feeders*, zie Voorafg. Besliss. 2021.0373.

13 Deze gedachtengang komt zeer mooi tot uiting in de Voorafg.Besliss. 2021.0852 d.d. 13 december 2021, rnr. 43 e.v. Daar wordt ook terecht nog eens herbevestigd dat het aanhouden van meerderheidsparticipaties geen beletsel is met het oog op de kwalificatie als beleggingsvennootschap.

14 Naar deze definitie wordt ook verwezen in de rullingpraktijk, zie bv. Voorafg.Besliss. nr. 2021.0200 d.d. 13 juli 2021; vaak wordt ook verwezen naar *Com.IB* nr. 54/4.

072 schap kan afgeleid worden dat er geen intentie is om een groep te vormen¹⁵; een beperkte duurtijd van de vennootschap zou een langetermijnpolitiek met betrekking tot haar participaties immers onmogelijk maken.¹⁶

Nochtans heeft de Dienst Voorafgaande Beslissingen in andere beslissingen een aantal keren aanvaard dat een vennootschap met een onbepaalde looptijd toch als “beleggingsvennootschap” door het leven kan gaan. Zo heeft de Dienst Voorafgaande Beslissingen al erkend dat er ook sprake kan zijn van een beleggingsvennootschap in het geval van een fonds dat een onbepaalde duurtijd heeft.¹⁷ Soms is het subtieler, en heeft het fonds zelf een onbepaalde duurtijd, maar hebben de compartimenten en/of het onderliggende masterfonds een beperkte duurtijd.¹⁸

Het voorgaande doet ons concluderen dat een beperkte duurtijd er weliswaar toe kan bijdragen om een kwalificatie als beleggingsvennootschap te verster-

ken, waarbij dit evenwel geen “noodzakelijke voorwaarde” is. Het gaat eerder om een “secundair”, niet-essentieel kenmerk van het begrip “beleggingsvennootschap”. Belangrijker is waar de primaire focus ligt van de vennootschap: het op lange termijn creëren van meerwaarde in het voordeel van de dochters (wat typisch is voor een “holding”) dan wel het op korte of middellange termijn creëren van winsten voor de investeerders (wat typerend is voor een beleggingsvennootschap). De beperkte duurtijd van een beleggingsvennootschap kan een symptoom zijn van het gegeven dat de focus ligt op het op korte of middellange termijn creëren van winsten voor de investeerders, omdat het langetermijnperspectief van een holding dan sowieso ontbreekt. Maar deze focus, die typerend is voor een beleggingsvennootschap, kan bij een vennootschap met een onbepaalde duurtijd in principe ook op andere manieren blijken. Zo kunnen wij ons voorstellen dat dit typerende kenmerk van een beleggingsvennootschap bijvoorbeeld reeds duidelijk zou blijken uit de statutaire doelomschrijving.

Ook in de beslissingen van de Dienst Voorafgaande Beslissingen worden bijkomende indicatoren gebezigd om te besluiten tot de kwalificatie van beleggingsvennootschap. Zo wordt soms ge-

15 Voorafg.Besliss. nr. 2021.0462 d.d. 6 juli 2021.

16 Voorafg.Besliss. nr. 2021.0462 d.d. 6 juli 2021; Voorafg. Besliss. nr. 2021.0576 d.d. 29 juni 2021.

17 Voorafg.Besliss. nr. 2019.0881 d.d. 12 november 2019; Voorafg.Besliss. nr. 2020.2186 d.d. 19 januari 2021 (gaat om een fonds dat het statuut van private privak loslaat, maar vervolgens nog steeds als een beleggingsvennootschap kwalificeert); Voorafg.Besliss. nr. 2020.2180 d.d. 26 januari 2021.

18 Voorafg.Besliss. nr. 2010.061 d.d. 30 maart 2010, nr. 18.6; Voorafg.Besliss. nr. 2021.0051 d.d. 16 maart 2021, nr. 66.

keken naar de dividendpolitiek¹⁹, waarbij het uitkeren van de nettowinst aan haar aandeelhouders in plaats van het herinvesteren ervan erop kan wijzen dat er geen intentie is om een groep te vormen.²⁰ Ook het op korte termijn afstoten van portfoliovenootschappen – hetgeen vaak het hoofddoel is van private *equity*-fondsen – draagt bij tot de kwalificatie als beleggingsvennootschap aangezien dit in schril contrast staat met de functie van een holdingvennootschap.²¹

DOORWERKING VAN HET BEGRIJ “ALTERNATIVE INVESTMENT FUND” VAN RICHTLIJN 2011/61/EU EN VAN DE REGELS IN HET GEHARMONISEERDE STUK VAN DE WET VAN 14 APRIL 2014

Een argument dat door de rulingcommissie meer en meer wordt weerhouden om te spreken van “beleggingsvennootschap” in de zin van artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992, is het gegeven dat de beleggingsvennootschap beantwoordt aan het begrip “Alternative Investment Fund” (hierna AIF; in de Nederlandse tekst “alternatieve beleggingsinstelling”) van de Richtlijn 2011/61/EU, en ook “compliant” is met de daaruit volgende regelgeving. Voor Belgische AIF’s gaat het hier om het

geharmoniseerde stuk van de wet van 14 april 2014 (desgevallend het regime voor kleinschalig beheer).²²

Het begrip “AIF” is relatief jong (het zag het levenslicht als rechtsbegrip met de Richtlijn 2011/61/EU), en is zodoende jonger dan het begrip “beleggingsvennootschap” van artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992. Daartegenover staat dat het een Europeesrechtelijk begrip is, en zodoende ruimer is dan de louter interne fiscale bepalingen.

Ter illustratie verwijzen wij naar het begrip “AIF” zoals verwoord in artikel 4, § 1, a) van Richtlijn 2011/61/EU:

„abi’s”: instellingen voor collectieve belegging, met inbegrip van beleggingscompartimenten daarvan, die:

- i) bij een reeks beleggers kapitaal ophalen om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van deze beleggers te beleggen; en*
- ii) niet vergunningsplichtig zijn uit hoofde van artikel 5 van Richtlijn 2009/65/EG;*

19 Voorafg.Besliss. nr. 2021.0491 d.d. 29 juni 2021.

20 Voorafg.Besliss. nr. 2021.0461 d.d. 29 juni 2021; Voorafg.Besliss. nr. 2021.0179 d.d. 22 juni 2021.

21 Voorafg.Besliss. nr. 2021.0491 d.d. 29 juni 2021

22 Voorafg.Besliss. nr. 2020.1633 d.d. 25 augustus 2020, nr. 53-54; Voorafg.Besliss. nr. 2020.2180 d.d. 26 januari 2021, nr. 27 (verwijzing naar Luxemburgse wetgeving); Voorafg.Besliss. nr. 2021.0408 d.d. 5 oktober 2021, nr. 12 (Nederlands fonds).

074 In artikel 3, 2° van de wet van 14 april 2014 vinden we de volgende, identieke definitie terug:

2° “alternatieve instelling voor collectieve belegging” of “AICB”: de instellingen voor collectieve belegging, met inbegrip van hun beleggingscompartimenten, die

a) bij een reeks beleggers kapitaal ophalen om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van die beleggers te beleggen; en

b) niet voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG.

Dat in de voorafgaande beslissingen omtrent het begrip “beleggingsvennootschap” vaak wordt verwezen naar het begrip “Alternative Investment Fund” en de daaruit voortvloeiende regels hoeft niet te verbazen. Er is immers een belangrijke overlapping tussen beide begrippen (met dien verstande dat het begrip AIF de ICB’s die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG uitsluit, terwijl dat natuurlijk in algemene regel ook beleggingsvennootschappen in de zin van artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992 zijn). AIF’s zullen doorgaans als beleggingsvennootschap kwalificeren mits ze de rechtsvorm van een vennootschap hebben, en beleggingsvennootschap-

pen zullen doorgaans als AIF kwalificeren.

“Het voldoen aan de definitie van AIB van artikel 3, 2° van de Wet van 14 april 2014 zou ipso iure moeten volstaan voor de kwalificatie als beleggingsvennootschap.”

Het lijkt ons meer dan terecht dat de begrippen beleggingsvennootschap in de zin van artikel 2, § 1, 5° f) WIB 1992, en het begrip AIF of AICB van de Richtlijn 2011/61/EU in de rullingpraktijk naar elkaar toe groeien. Men kan zich overigens de vraag stellen of deze lijn niet consequenter mag worden doorgetrokken. Wanneer in een concreet geval in werkelijkheid voldaan is aan het criterium (eigen aan de definitie van AIF) dat effectief “bij een reeks beleggers kapitaal” wordt opgehaald “om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van die beleggers te beleggen” ook vrij snel tot een kwalificatie als beleggingsvennootschap zou moeten worden geconcludeerd, en minder stil te staan bij het criterium of de entiteit wel een voldoende aantal investeerders kent, om de eenvoudige reden dat een louter kwantitatieve benadering bij gebrek aan wettelijk criterium altijd iets arbi-

trais zal hebben. Om van een beleggingsvennootschap te spreken zou het moeten volstaan dat de bepalingen ter uitvoering van Richtlijn 2011/61/EU worden getriggerd omdat bij een aantal personen kapitaal wordt opgehaald om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid te beleggen.

VRIJSTELLING VAN DE KWANTITATIEVE VOORWAARDEN INZAKE DBI-AFTREK EN MEERWAARDE OP AANDELEN

Zoals hierboven reeds werd vermeld zijn beleggingsvennootschappen vrijgesteld van de participatie- en permanentievoorwaarde (hier gezamenlijk genoemd “de kwantitatieve voorwaarden”) voor wat betreft de DBI-aftrek en de vrijstelling van de belasting van meerwaarden op aandelen. Zo bepaalt artikel 202, § 2, derde lid, 1° en 3° WIB 1992 dat de voorwaarden vermeld in het eerste lid “*evenwel niet van toepassing zijn op de inkomsten die worden verkregen door “beleggingsvennootschappen”(…), of op de inkomsten die worden verleend of toegekend door beleggingsvennootschappen (…)*”. Dit betekent dat een beleggingsvennootschap, alsook haar aandeelhouders (Belgische vennootschappen of BNI-ers met een Belgische inrichting), vrijgesteld zijn van de kwantitatieve voorwaarden voor de DBI-aftrek, alsook voor de vrijstelling van belasting van

meerwaarden op aandelen. Deze vennootschappen hoeven bijgevolg geen 10 % van het kapitaal van hun dochtervennootschappen aan te houden of een aanschaffingswaarde te kennen van ten minste 2,5 miljoen euro om van de DBI-aftrek of een meerwaardevrijstelling te genieten.

De DBI-vrijstelling voor meerwaarden op aandelen is, net als bij de vrijstelling inzake dividenden, gebaseerd op het vermijden van dubbele belasting. De meerwaarde op aandelen slaat immers op reeds belaste winsten uit het verleden (opbouw van belaste reserves) of de (nog te belasten) winst van de toekomst.²³

De kwalificatie als beleggingsvennootschap kan een uitweg bieden wanneer niet voldaan is aan de kwantitatieve voorwaarden. De bevestiging van de vrijstelling van de kwantitatieve voorwaarden wordt ook doorgaans gevraagd aan de Dienst Voorafgaande Beslissingen.²⁴

²³ MvT van wet 23 oktober 1991, *Parl.St. Kamer 1991-92*, nr. 1784/1, 7; A. HAELTERMAN, “Vennootschapsbelasting doorgelicht”, 2018, 99.

²⁴ Volledigheidshalve merken wij op dat een kwalificatie als beleggingsvennootschap ook negatief kan werken, en wel met name op het vlak van de “*taxatievoorwaarde*” van artikel 203, § 1, 2° WIB 1992. Dit is enkel het geval indien de beleggingsvennootschap van een afwijkend fiscaal regime geniet. Alsdan zijn bijkomende voorwaarden nodig opdat de in België gevestigde “*corporate investeerder*” van het DBI-regime zou kunnen genieten. Deze problematiek valt buiten het bestek van deze bijdrage.

HET BEGRIJ “BELEGGINGSVENNOOTSCHAP” EN DE NIEUWE JAARLIJKSE TAKS OP DE EFFECTENREKENINGEN

Op 26 februari 2021 is de nieuwe jaarlijkse taks op de effectenrekeningen in werking getreden.²⁵ Anders dan de taks op de effectenrekeningen die in 2019 vernietigd werd door het Grondwettelijk Hof²⁶, is de nieuwe jaarlijkse taks ook van toepassing op effectenrekeningen die worden aangehouden door rechtspersonen. De nieuwe jaarlijkse taks is echter slechts verschuldigd indien de gemiddelde waarde van de financiële instrumenten op de effectenrekening meer dan 1.000.000 euro bedraagt. Alle financiële instrumenten die aangehouden worden op een effectenrekening worden in rekening genomen om de gemiddelde waarde te bepalen. Het tarief van de nieuwe jaarlijkse taks bedraagt – net als de vernietigde taks – 0,15%.

Een vrijstelling *ratione personae* werd voorzien voor effectenrekeningen die aangehouden worden door een aantal rechtspersonen. Zo is de nieuwe jaarlijkse taks onder meer niet van toepassing op effectenrekeningen die “uitsluitend voor eigen rekening worden aangehouden” door bepaalde finan-

ciële ondernemingen.²⁷ Hierbij wordt verwezen naar de lijst van financiële ondernemingen zoals die wordt opgesomd in artikel 198/1, § 6, 1° tot en met 12° WIB 1992. Het betreft onder meer de alternatieve ICB's (“de alternatieve instellingen voor collectieve belegging in de zin van artikel 3, 2° van de wet van 19 april 2014 betreffende de alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerders”, *cfr.* art. 198/1, § 6, 9° WIB 1992), alsook de ICB's die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG. Zoals hoger in deze bijdrage is aangegeven, kwalificeren beleggingsvennootschappen die niet aan een bijzonder (Belgisch) financieel-rechtelijk statuut onderworpen zijn, maar desalniettemin onder het geharmoniseerde onderdeel van de wet van 19 april 2014 vallen omdat ze bij een reeks beleggers kapitaal ophalen om dit overeenkomstig een bepaald beleggingsbeleid in het belang van die beleggers te gaan beleggen, als alternatieve ICB's. Bijgevolg dienen zij ook van de vrijstelling *ratione personae* van de nieuwe jaarlijkse taks op de effectenrekeningen te kunnen genieten.

25 Art. 201/3-201/9/5 WDRT.

26 GwH 17 oktober 2019, nr. 138/2019.

27 Art. 201/4 WDRT.